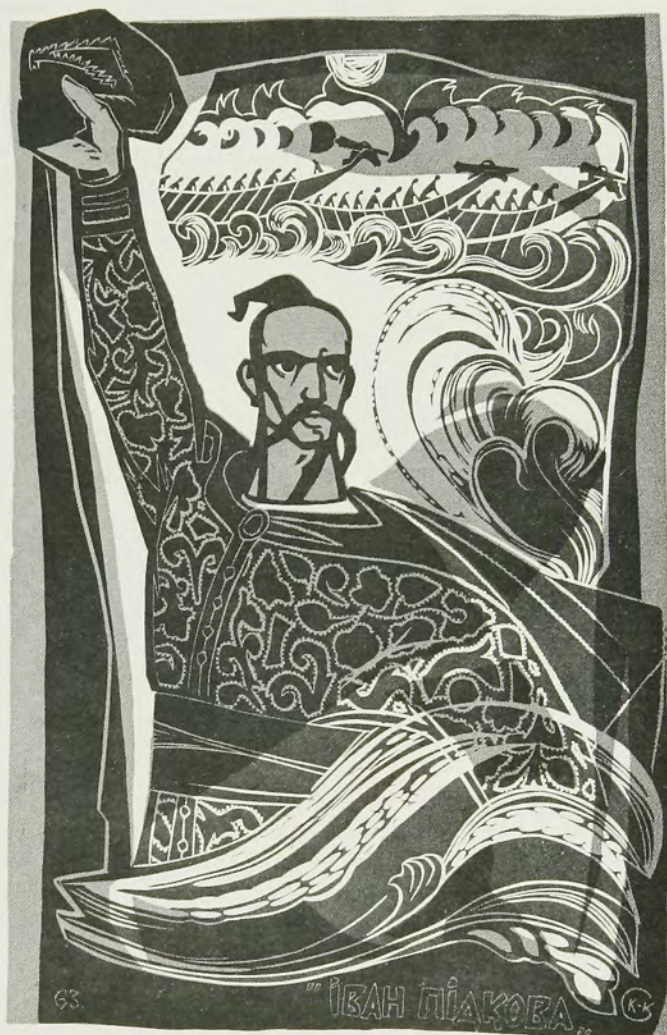

ЮНАК

березень ♦ march
квітень ♦ april

1980

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ "ЮНАКА"

ГПБулава, шукаючи способів покращання методи збирання передплат, зобов'язала КП Старшини через пл. осередки допомогти пл. видавництву збирати передплати гуртово й надсилати їх напочатку березня до Адміністрації. Пресові референти у пл. осередках виготовляють списки своїх членів з їх адресами й, згідно з зібраними передплатами, висилає їх до Адміністрації. На основі цих списків Адміністрація висилає журнали. Тому просимо Вас перевірити в станицях списки й вплачувати передплати **тільки до станиць**. Нашим обов'язком повинно бути, щоб **кожний** подбав про **своєчасну** вплату. Тим улегшимо працю пресовим

референтам у станицях, піднесемо рівень нашої пл. готовости й дамо змогу пл. видавництву існувати.

Передплатники, які не є членами пл. станиць, пересилають передплати кожного року **не пізніше 15 березня** безпосередньо до видавництва.

Пл. видавництво вдячне за щедрі датки на пресфонд і просить не забувати про них у майбутньому. Від кожного з нас залежить доля пл. преси, її існування і ріст. Хай же кожний причиниться до росту журналів, бо це наше спільне добро.

Адміністрація

УВАГА! УВАГА!

Усіх тих, що надсилають до "Юнака", "Готуйсь" і "Пл. Шлях" будьякі інформації та світліни чи дописи, дуже просимо подати повне ім'я та прізвище особи, що до неї стосується дана інформація, курінну приналежність, місце замешкання, дату, коли дана подія заіснувала тощо. Світліни просимо завжди підписати на звороті чи іншим способом зазначити до кого і чого вона відноситься.

Посилаючи світліни для поміщення, вибирайте чорно-білі та ті з кольорових, які мають чіткі контрасти.
Редакція

ПОМОЖІТЬ НАМ зробити "добре діло" і перешліть дарункову передплату

для зразкових, але незаможних юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити.

Адміністрація

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

● дає **ПОЗИКИ**
та

● **приймає ОЩАДНОСТІ.**

● Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.

● **Урядові години:**

вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластунни і Пластунки в Торонті!

**СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

Від 1 січня 1979 р. річна передплата "Юнака" коштує: США і Канада — \$10.00;
Австралія — рівновартість 10.00 амер. дол.; Австрія — 100 шилінгів; Аргентина — 10.00 пезів; Німеччина — 15.00 нім. марок; Франція — 15.00 франц. франків;
Італія — 2,000 лірів. Велика Британія — 2.00 фунти
Ціна одного числа \$1.00.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ YUNAK MAGAZINE 2150 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S.4V7, Canada

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Avenue, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

SECOND CLASS REGISTRATION NUMBER 2185

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

З М І С Т

- 2 Великоднє, На Великдень, Великодні привітання **
 - 3 Гутірка з Юними Друзями: *
Той самолюб, хто байдикує, коли всі працюють
Подруга Гребля
 - 4 Зустріч з перекладачкою віршів Шевченка
О. Кузьмович
Заповіт Т. Шевченко
 - 5 Вигляд і вдача Шевченка **
 - 6 У 30-ті Роковини смерті пластуна Романа Шухевича **
 - 7 Пам'ятник Шевченка в Парижі **
 - 8 Сучасні визначні українці:
Ніна Строката Караванська О. Кузьмович
і Святослав Караванський М. Г-ий, ЧМ
 - 9 Що знаєте про курені УПС
 - 10 Що розповідають Ніна і Святослав Караванські?
М. Панченко
 - 11 Успіхи наших подруг: Марта Лідія Король **
 - 12 Крайка А. Максимович
 - 15 Вчимося гагілки **
 - 16 Молоде перо: Радість (вірш) Т. Сагайдаківська
Різдво на Україні Х. Брикович
 - 17 Міжрайовий вишкіл інструкторів:
Лісова Школа, Школа Булавних **
 - 18 Фото репортер питає... *
Пишемо на одну літеру Пан Тофель і Подруга
 - 19 З практичного пластування
(Час думати про мандрівки, Наплечник)
Н. Коропецька
 - 21 З листів до Редакції
 - 22-23 Урядові оголошення
 - 24-27 Хроніка **
 - 28 Список датків на пресфонд, Замість квітів на могили *
- На обкладинці: "Іван Підкова" — ілюстрація Софії Караффи-Норбут
- Ілюстратор цього числа: пл. розв. Маруся Мансимвич

Редагує колегія
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:
пл. юн. Роман Ващук
пл. юн. Андрій Винницький
пл. сен. Тоня Горохович
ст. пл. Олесь Кузишин
пл. юн. гетьман. сноб Всеволод Онишневич
пл. сен. Олександра Юзенів
пл. сен. Люба Крупа
пл. сен. Петро Содоль

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЮНАК

БЕРЕЗЕНЬ-КВІТЕНЬ 1980
Ч. 3-4 (198-9) РІК XVIII

Інтернаціональне стандартно-серійне число,
0044-1384

Олекса Стефановиц

ВЕЛИКОДНЕ

«Христос Воскрес!» Давно затерся
Серед потоку слів і зол
І білим голубом до серця
Не припада вже цей глагол.
І вже не всталого із гробу
І зниклого у вишині,
А ненаситную утробу
Ми ублажаємо в ці дні.
Пилати, Іроди та Юди —
І так далеко до небес.
Воскрес Христос? Як станем люди,
Тоді — воістину воскрес.

НА ВЕЛИКДЕНЬ

М. К.

На Великдень діл і вись
Сонце злотом заливає,
На Великдень сонце грає —
Блись-блись!..
На Свята усім святам,
На язко на зєрвоне,
На дзвіницях усі дзвони —
Бам-бам!..
І так любо для діток
Позбігатися гуртками
І на сонці крашанками —
Цок-цок!..

НАЧАЛЬНОМУ ПЛАСТУНОВІ — ПЛ. СЕН ЮРІЄВІ СТАРОСОЛЬСЬКОМУ,
ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ РАДІ, ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ БУЛАВІ,
КРАЙОВИМ ПЛАСТОВИМ РАДАМ І КРАЙОВИМ СТАРШИНАМ,
СТАНІЧНИМ ПРОВОДАМ, ПРОВОДАМ ПЛАСТПРИЯТУ
ТА УСІМ ПЛАСТУНКАМ І ПЛАСТУНАМ У СВІТІ,
а зокрема Пластовому Юнацтву, Співробітникам і Передплатникам
«Юнака»

З РАДІСНИМ ПРИВІТОМ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПОБАЖАННЯ
ГЛИБОКОЇ ВІРИ В ПЕРЕМОГУ ДОБРА І СВІТЛА,
ВИТРИВАЛОСТІ У СЛУЖБІ БОГОВІ Й БАТЬКІВЩИНІ

найсердезніше бажає
Редакція і Адміністрація «Юнака»

ТОЙ САМОЛЮБ, ХТО БАЙДИКУЄ, КОЛИ ВСІ ПРАЦЮЮТЬ

Пісня і праця — великі дві сили!
Іван Франко

Дорогі Подруги і Друзі!

Кожна людина має свої завдання й обов'язки. Навіть мала дитина їх має. Діти мають їх у грі, бо забава — для дитини праця. Співжиття в родині, у школі, в дитячому чи юнацькому гурті вимагає певних норм поведінки. Набуваючи їх, дитина чи підліток мусить працювати (мусить навчитися самообслуги, порядку, мусить робити завдання, допомагати старшим тощо). На тему праці є багато творів у дитячій літературі. Пам'ятаєте казку про "Калинову сопілку", про "Дідову дочку і бабину дочку", про "Ліниву" та інші. Лінивство бабиної дочки довело її до поповнення злочину, вона вбила дідову працювиту дочку, щоб забрати її кошик з суніцями й сказати дома, що вона назбирала суніць. Добра дідова дочка з другої казки тим, що любила працювати та що вона мала співчутливе серце до всіх потребуючих, дістала багато усього добра, щасливою була в житті. А бабина дочка нікому нічого доброго не зробила через лінивство, була журбою для матері, ніхто з нею одружитися не хотів. У казці "Лінива" дочка багатирів, що нічого в батьків не навчилася робити, вийшовши заміж і живши у великій родині, де всі працювали, сама зрозуміла, що їй також необхідно трудитися.

Стимулом до праці є і бажання принести радість людям, у випадку дітей — дорогим рідним — мамі, татові. У цьому бажанні дитини своїми успіхами у школі чи своєю іншою працею принести радість батькам криється велика виховна вартість. І часто зле на дітей впливає обіцянка батьків за успіхи давати матеріальну нагороду (годинник за добре свідцтво, авто за успішне закінчення української школи матурою тощо). Тоді часто метою добре вчитися не буває прагнення принести батькам радість, але дістати дарунок — егоїстичний мотив праці.

Новачка Христя звирилась мені, що вона не купуватиме мамі з нагоди Дня Матері за татові гроші щось з одягу чи якусь річ для ха-

ти, але посадить разом із старшою сестрою квіти на могилі бабуні й дідуся, бо з того мамі буде велика радість. А Микола висловився у розмові, що йому треба старатися добре вчитися, бо у мамі хворе серце, їй не можна хвилюватися. Він хоче хоч своїми успіхами порадувати маму. Така дбайливість про добре самопочуття рідних, зокрема батьків, і всіх людей, з якими співжитете, духово зближує Вас до них, в'яже міцними вузлами. А близький, духовний зв'язок з рідними є запорукою доброго самопочуття, успішного дорослого життя. Іван Франко признається, що йому мамина пісня "сил додавала до важкого пуття". А праця дала "до життя принаду, ціль дала, щоб в манівцях не зблудив". Цим двом силам обіцяє поет до смерті служити, бо "ними лиш зможе й для правнуків жить"! А ось юначчі Ганнусі, яка, маючи обмаль часу, не хотіла послухати батьків, щоб відмовитись від чотироденної прогулянки і належно підготуватись до іспиту, треба було довго пояснювати те, чому вона повинна послухати батьків, а не потурати своїм забаганкам. Вона ще досі не знає того, що велике щастя є в тому, щоб могли віддавати частку своєї душі для щастя інших, а тим більше своїх батьків. Тому часто чуємо, що найкраще пізнаємо людей у праці. А найскладнішою, а з тим і найшляхетнішою працею є та, яку ми добровільно віддаємо, щоб допомогти потребуючим. Це високий ступінь діяльності людського духу.

У великодньому часі, коли так багато нагод для пригадування про Христа, Його муки і воскресення, розважмо про наше духове життя. Що ми вкладаємо працею рук, ума й серця для нашої душі, для добра батьків, близьких нам, нашого народу і людства. І чи розуміємо чому матір великого Франка сказала: "лиш праця тебе доведе до людей".

Бажаю Вам зустріти Воскресення Христове з думками й почуттями якнайближчими до небес.

Скоб!

Подруга Гребля

ЗУСТРІЧ З ПЕРЕКЛАДАЧНОЮ ВІРШІВ ШЕВЧЕНКА

Наша зустріч була зовсім несподівана й доволі дивна. Мені довелося брати участь в одній з українських імпрез в Нью-Йорку в зимку минулого року. Святкування, як то часто у нас буває, були отримані з бенкетом. Мене призначено до стола журналістів, моє місце було поруч незнайомої пані середнього віку. Бенкет вже розпочинався, отже часу на познайомлення не було, але коли після американського гімну заля підхопила український, моя сусідка випрямилася на струнко і повним голосом та, мені здавалося, з помітним зворушенням, співала "Ще не вмерла".

Коли ми вже зайняли місця, я звернулася до неї, розпочинаючи розмову і представляючись, на що з усміхом дістала відповідь: "Говоріть по-англійському, бо я не вмію провадити розмови українською мовою". Так познайомилася я з англійкою, відомим перекладачем українських поезій, а зокрема поезій Тараса Шевченка — Вірою Річ, яка приїхала на короткі відвідини до США. Про Віру Річ я читала й знала добре її переклади творів Т. Шевченка, що є у збірці його віршів та перекладів на англійську, німецьку та французьку мови, видану пластунками з куреня "Ті, що греб-

лі рвуть" у 1961 році. Це видання у мене у великому пошанівку на полиці та не раз до нього заглядаю. Як дивно та приємно було після двадцяти років зустріти людину, завдяки якій у згаданій книжці найбільше перекладів на англійську мову.

Віра Річ народилася 1936 року, англійка з роду, студіювала славистику в Оксфордському університеті й там захопилася українською та білоруською літературами. Це спонукало її до перекладів з української й білоруської мов, зокрема віршів, бо сама вона також поетка. Видала вона досі збірки своїх поезій, як теж збірки перекладів з Шевченка, Франка, Філіповича, Тичини. Вона працює також активно в Англо-Українському Товаристві в Лондоні.

Яке цікаве і незвичайне явище, що чужинка перекладає вірші з української мови, мови, яка для неї чужа і яку вона лише вивчила. Чи не дає воно вам, молоді читачі, які так часто мають труднощі з українською мовою, де-що до думання?

Для прикладу, подаємо її переклад "Заповіту" Тараса Шевченка, який є м.і. у збірці виданій "Греблями".

О. Кузьмович

ЯК УМРУ, ТО ПОХОВАЙТЕ

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отойді я
І лани і гори —
Все покину і полину
До самого Бога
Молитися... а до того
Я не знаю Бога.
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

TESTAMENT

When I die, then make my grave
High on an ancient mound,
In my own beloved Ukraine,
In steppeland without bound:
Whence one may see wide-skirted wheatland,
Dniπρο's steep-cliffed shore,
There whence one may hear the blustering
River wildly roar.

Till from Ukraine to the blue sea
It bears in fierce endeavour
The blood of foemen — then I'll leave
Wheatland and hills forever:
Leave all behind, soar up until
Before the throne of God
I'll make my prayer. For, till that hour
I shall know naught of God.

Make my grave there — and arise,
Sundering your chains,
Bless your freedom with the blood
Of foemen's evil veins!
Then in that great family,
A family new and free,
Do not forget, with good intent
Speak quietly of me.

Автопортрет Тараса Шевченка.
1845 р.

Здається всі ми добре знаємо життєпис нашого Кобзаря, а ті з наших читачів, що тепер в школах українознавства, напевно постійно ці відомості повторюють.

Але рідко при тому зустрічаємо описи вдачі Тараса Шевченка, опис його зовнішнього вигляду.

Ось як подає ці інформації дослідник біографії Шевченка В. Маслов: Шевченко був середнього росту, сильного майже залізного здоров'я. Лице його з першого погляду здавалося звичайним, але його очі світилися таким розумом і такою спокійною свідомістю свого достоїнства, що мимоволі звертали увагу кожного. В його голосі була м'якість, а в ході і рухах зосередженість. Одягався він просто і чисто, а дома любив носити народний український одяг.

З вдачі Шевченко був дійсний українець з усіма гарними й поганими його прикметами.

При першому знайомстві, не можна було завважити в ньому нічого притягаючого і симпатичного. Навпаки, він був холодний, сухий, хоч простий і нецеремоніальний. Згідно з загальною вдачею українців, чи в наслідок несприятливих обставин молодості, він був скритий і недовірчивий, і зустрівши незнайому особу, відносився до неї з недовірливістю. Але як раз пізнав людину і відкрив в неї хоч одну гарну рису, він прив'язувався до неї, а коли зустрінувся у неї прихильність до себе, вповні віддавав себе їй на все життя. В останні роки його обережність у виборі знайомих перейшла в другу крайність — непотрібну довірливість, через яку йому не раз приходилося страждати.

Дуже виразними рисами його характеру були: надзвичайна доброта і м'якість, навіть ніжність, яка не годилася з його зовнішнім виглядом — подивугідна правдивість і прямота, що доходила до різкості. Безкорисність і самовідречення його довели до того, що він майже не визнавався у практичних умовах життя.

Природня доброта Шевченка, під впливом знайомства з мистецьким гуртом і провідними людьми, перетворилася у нього в гуманність і співчуття для страждань. Ця риса розвинулася у нього через його життя. Він, що ціле життя мусів переносити наругу, поштуркування і пригнічення, відносився із співчуттям не тільки до людського горя, але й до тварин, особливо безпомічних, як от песят чи котят. Він брав їх під свою опіку від нападів вуличників і кожне їх варварське мучення все його обурювало. Із бідним, із жебраком він готовий був поділитися останнім, хоча і сам завсіді був у потребі. Це його співчуття для потреб і біди інших приводили Шевченка до наївних ситуацій і він ставав жертвою різних обманів. Багато його знайомих радили Шевченкові, щоб беріг свої гроші і був обережний в роздаванні милостині. "Я й сам знаю" — відповідав звичайно він — "та нехай лучче тричі одурять мене, а все таки вчетверте подам тому, хто справді не бачив може й шматка хліба".

За альманахом "Наш Шевченко"
у сторіччя смерти поета

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ

Модерні — першої класи — забезпечені поліси на життя; Допомога окваліфікованим і немічним членам; Стипендії і стипендіяльна допомога студіюючій молоді у вищих школах; Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в англійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишьте або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Гловної Канцелярії УРСюзу — 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

У 30-ті роковини смерти пластуна РОМАНА ШУХЕВИЧА

Ген.-хор. УПА Тараса Чупринки

5-го березня цього року минає вже 30 років, як в Україні, у Білогорщі біля Львова згинув смертю героя, виконуючи свій найвищий обов'язок служби Батьківщині, сл. п. ген.-хор. Тарас Чупринка — пластун сеньйор Роман Шухевич, голова Проводу Українських Націоналістів на Рідних Землях, голова Генерального Секретаріату Української Головної Визвольної Ради і Головний Командир Української Повстанської Армії, а в першу чергу наш довголітній пластовий друг.

Сл. п. Роман Шухевич (пізніше генерал УПА — Тарас Чупринка) в однострою старшого пластуна (у 1-ому ряді п'ятий зліва) серед своїх друзів, старших пластунів, членів 10-ого Куреня УСП-ів "Чорноморці", в околиці Львова в 1929 році.

Сл. п. ген.-хор. Тарас Чупринка — пл. сен. Роман Шухевич це член Українського Пласту впродовж довгих років і член-основник Х-го Куреня УСП-ів "Чорноморців". Цього не можемо забувати ми, пластуни, а зокрема мусить про це пам'ятати пластове юнацтво і старше пластунство, яке вже не мало щастя знати цього героя-пластуна, а вивчає його діяльність лише з новітньої історії України, з історії Української Повстанської Армії — історію життя Тараса Чупринки, не завжди пов'язуючи це ім'я із пластуном Романом Шухевичем.

Роман Шухевич, що прибрав в роках своєї боротьби, як провідник УПА, псевдонім Тарас Чупринка, народився і виріс в Галичині. Він походив із високопатріотичної, інтелігентської львівської родини. Від дитинства був пластуном і спеціально був зацікавлений водним пластуванням. Вже малим хлопцем плавав, ве-

слував і їздив на ковзанах. Як юнак склав першу пробу рятувництва, рятуючи з-під криги дитину на річці Буг з нараженням власного життя та здоров'я. Роман Шухевич учився у т. зв. Філії Академічної Гімназії у Львові. У тому часі брав дуже активну участь у праці Пласту, переводячи із своїм юнацьким гуртком довгі мандрівки в літку і взимку на лежцатах в околицях Львова. Ці шкільні роки, як також перші роки вищих студій, Р. Шухевич посвячує, крім науки, Пластові, спортові та музиці, яку завжди дуже любив.

В 1922 році він організував пластовий спортовий гурток, був членом футбольної гімназійної дружини, а відтак заснував із іншими спортсменами Карпатський Лещетарський Клуб, який досі існує на терені США та Канади. Крім того, Р. Шухевич грав у кошик і відбиванку, а на Запорозьких Спортивних Ігрищах в 1923 році встановлює український рекорд в бігу через перешкоди на 400 метрів, як також у своєму улюбленому плаванні на 100 метрів. У лещетарських змаганнях 1933 р. Р. Шухевич добув перше місце в бігу сеньйорів. Як зразок спортсмена і то, як бачимо, всебічного, в 1933 році Роман Шухевич веде усіх українських спортсменів на Запорозьких Спортивних Ігрищах на відомій спортивній площі Сокола Батька у Львові.

Але поруч з широким зацікавленням усіма родами спортив Р. Шухевич таки найбільше часу й праці посвячує улюбленим водним спортам. Це й стає спонукою для нього і його товаришів із старшого пластунства закласти в 1927 р. гурток старших пластунів "Чорноморців", який опісля переорганізувався у Х-ий курінь УСП-ів. Саме, даючи початок зацікавлення водними спортами серед пластунів, "Шух" (як називали його загально у Пласті) організує перші вишкільні водні табори, пропливає човнами всі важливіші річки Західної України і старається поширити серед пластунів зацікавлення традиціями Чорного моря та потребу їх плекати серед пластової молоді. Ніякий задум, ніякий табір чи спортові змагання у курені УСП-ів "Чорноморці" не відбувалися в тому часі без співучасті Романа Шухевича.

Як пластовий друг "Шух" був завжди життєрадісний, повний ініціативи, молодечого запалу, а при тому дуже обов'язковий. Він ви-

конував послухно кожний наказ, брав на себе добровільно кожне важке завдання і в момен-тах зневіри підтримував усіх на душі.

Усі ті прикмети доброго пластуна допо-могли "Шухові" розвинутися на цю непересіч-ну людину і провідника, якого пізнала ціла українська спільнота в роках перед Другою сві-товою війною у підпільній боротьбі, під час війни та після її закінчення і за героїської йо-го смерті в 1950 році.

Життя і героїська смерть ген-хор. УПА Романа Шухевича — Тараса Чупринки, це най-кращий живий доказ правильності системи виховання Українського Пласту, який ставить на першому місці головним обов'язком вір-ність Богові та Україні. До цієї мети пластова система допомагає їти молоді, в найважчому для неї часі психічного й фізичного розвитку,

шляхом школення характеру та фізичного зро-ров'я.

Тому ми можемо бути справді вийняtkово горді, що з наших рядів вийшов, визнаний усі-ма, один із найбільших героїв сучасної нашої історії. Цей факт ми повинні підкреслювати **завжди й усюди!**

Саме тепер, коли відзначаємо рівну, трид-цятьу дату загибелі Романа Шухевича, треба це пригадати. Хай не буде ні одного юнацького куреня, ні одного пластового з'єднання, яке б не знало пластового шляху командира УПА і яке б забуло вшанувати пам'ять нашого слав-ного незабутнього Друга!

Заввага: Читачів, що хочуть точніше пізнати Романа Шу-хевича — пластуна, відсилаємо до давніших річників "Юнана", а саме — березень 1970 і березень 1975 р.

ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКА В ПАРИЖІ

Не знаємо, чи усі наші читачі свідомі то-го, що пам'ятник Тараса Шевченка у Парижі, побіч катедри св. Володимира не був постав-лений українцями, а проти їхньої волі совет-ськими чинниками. На жаль, Міська рада міста Парижа погодилася, помімо усіх українських протестів на те, щоб саме біля української ка-толицької церкви поставили пам'ятник Кобза-реві советські власті. Його відкриття відбулося під сильною охороною французької поліції, але від того часу не устають протести українців проти тієї профанації Шевченка.

Пам'ятник Шевченка в Парижі.

Часто на пам'ятнику з'являються різні на-писи з протестами проти російського понево-лення України. Зокрема влітку, коли Париж відвідує багато українських туристів із-за оке-ану, вони — туристи виявляють своє обурен-ня на те, що советські чинники хочуть за до-помогою того пам'ятника доказати ніби в Ук-

Напис на вулиці біля пам'ятника Т. Шевченка у Парижі.

раїні й узагалі в СРСР шанують Тараса Шев-ченка настільки, що аж у столиці Франції ставлять йому пам'ятник. Останнього літа хтось вночі помалював цоколь пам'ятника жо-вто-блакитними красками.

Пам'ятник поставлений в маленькому мі-ському городці, де є кілька лавок і де частень-ко сидять французькі жінки з плетивом, а то й інші прохожі, щоб відпочити чи погрітися до сонця. Яка шкода, що вони оглядають та-кий пам'ятник нашого духового Велетня.

І ми відвідуючи останньо Париж і церкву св. Володимира, зупинилися біля пам'ятника, щоб зробити знімку його й напису на брамі. Чомусь здавалося нам, що Шевченко дивить-ся на нас ще з більшим сумом, ніж на своїх автопортретах.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ЛІТЕРАТУРА І НАУКА

НІНА СТРОКАТА КАРАВАНСЬКА СВЯТОСЛАВ КАРАВАНСЬКИЙ

Прізвища Ніни й Святослава Караванських добре відомі сьогоднішній пластовій молоді. Вони — це одні з тих, що явно й послідовно виступали в обороні прав українців у СРСР та протестували проти русифікації й переслідувань в Україні. За свої переконання вони платили найважчою платою — арештом і засланням.

Святослав Караванський, якому сповниться в цьому році 60 років життя, тридцять з них, тобто рівно половину свого життя перебував у в'язниці. Ніна Строката-Караванська просиділа чотири роки у тюрмі, лише за те, що стояла за своїм чоловіком і виступала відважно в обороні його переконань.

З великою радістю, отже, прийняла ціла українська громада у вільному світі вістку, що Караванських видалено з СРСР, що вони з початком грудня 1979 р. переїхали до Західної Європи, а опісля до США.

Про звільнення Караванських з тюрми та про дозвіл для них виїхати на Захід добивалися вже довго американські чинники.

Ніна Строката Караванська по професії лікарка, спеціалізувалася в мікробіології, науковий співробітник Одеського медичного інституту, автор багатьох наукових публікацій. У 1969 році, коли її чоловіка запроторено знову в тюрму "перевиховуватися", вона включилася активно в акцію захисту осіб, переслідуваних за переконання. Виступила в обороні

свого чоловіка, Валентина Мороза та інших. За це арештовано її в грудні 1971 р. й засуджено на чотири роки ув'язнення. За почином українських лікарів, науковців в США та Міжнародної Амністії американське товариство мікробіологів прийняло Ніну Строкату у свої члени та довго й вперто старалося про звільнення її та її чоловіка, про їхній виїзд до США. Треба ще зазначити, що Ніна Строката це один з активних членів Гелсінської групи,^{*)} до якої приступила після закінчення свого ув'язнення, та якої речником є тепер на Заході.

Святослав Караванський, народився в 1920 році в Одесі, по званні журналіст, філолог, поет і перекладач. Вперше його арештували за приналежність до Організації Українських Націоналістів, з якою зв'язався в часі Другої Світової Війни. У 1944 році його засудили за цей зв'язок на 25 років ув'язнення. Після 16 років і 5 місяців його звільнено, згідно з амністією 1955 року, хоча звільнення прийшло аж в 1960 році.

Під час перебування на волі Караванський з великою енергією посвятився літературній праці. Він закінчив розпочатий в тюрмі словник рим української мови на 1000 сторінках, багато перекладав з творів англійських поетів, публікував в журналах та газетах мовні поради, підготував збірку гуморесок та фейлетонів і переклав роман англійської письменниці Ш. Бронте п. н. "Джен Ейр"... В 1961 році одружився з Ніною Строкатою, а в 1962 р. вступив на заочний відділ філологічного факультету Одеського університету. Там студіював до свого другого арешту в 1965 р. Арештовано за виступи проти русифікації українських шкіл. Без суду генеральний прокурор рішив, що Караванський мусить докінчити свою попередню кару й відсидіти ще в тюрмі 8 років і сім місяців. У 1969 році йому ще додали п'ять років. Разом Святослав Караванський перебував, як ми вже згадували, рівно половину свого життя у тюрмі.

Зараз Караванські перебувають на терені США й після двомісячного відпочинку 20-го січня 1980 року в Нью-Йорку вперше представники української громади мали честь зустрітися з ними і послухати їхніх розповідей та думок. З глибоким подивом для їхніх непохитних переконань та духової сили, яку вони виказали, ми пластуни вітаємо їх серед вільної української громади та надіємося, що вони дещо із цієї сили духа передадуть нам, а особливо молоді.

Ольга Кузьмович

Що знаємо про курені упе

ДЕЩО ІЗ ІСТОРІЇ 10 КУРЕНЬ УПС "ЧОРНОМОРЦІ"

У 1926 році існував у Львові "Підготовчий Курінь Старших Пластунів ім. Сот. Ф. Черника". У ньому було три гуртки, а це: 1 — Імені бою під Крутами, 2 — Водний Пластовий Гурток і 3 — Імені Лицарів "Залізної Остроги". Того року Водний Пластовий Гурток зачав оформлюватися, як самостійний курінь і 1927-го року був затверджений як 10 Курінь УСтарших Пластунів "Чорноморці" у Львові.

Між основниками того куреня були м. і. Головний Командир УПА, генерал Тарас Чупринка, тоді старший пластун Роман Шухевич, який має в курені "Чорноморців" число 2, широко відомий теперішній голова ГПРади пл. сен. Яго Гладкий, що має число 8 і пл. сен. Мирон Ганушевський, який має число 11.

Цей перший рік був помітним у дбайливому доборі членів до нового куреня. В курені була дисципліна, внутрішній устрій і вироблена програма діяльності. В тому часі були ще глибокі переживання в народі зв'язані з боротьбою за Українську Самостійну Державу, тому прийнято такі головні напрямні дії: 1. Плекати традиції українського війська, 2. Пропагувати гасло: "Чорне Море — Українське Море", 3. Морський вишкіл, як окрему ділянку морського пластування, 4. Організація таборів водного пластування, 5. Плекання фізичного виховання серед українського народу, як заправу до військової служби. Цих засад, що були підставовими у 10-ому курені УСП, старанно допильнував ст. пл. Роман Шухевич, що був першуніом у багатьох з цих ділянок.

Для виконання виховної програми дбайливо вишколювано впорядників та інструкторів у водних таборах.

Курінь "Чорноморців" дав не лише високопатріотичних молодих людей, але також найкращих в тому часі змагунів в легкій атлетиці, плаванні, лещетарстві, мандрівництві. Гірську туристику започатковано ще в 1923-ому році у мандрівному гурткові п. н. "Тврп", в

якому через три роки в одномісячних "прогулянках" брала участь більшість майбутніх Чорноморців...

У своїй діяльності Чорноморці відбули у 1927 році довшу водну мандрівку з Галича до Заліщик і в тому році збудовано шість човнів на 6-ох, 4-ох і двох гребців. Їх уживали на водному таборі в Монастирку впродовж трьох років. Останнього року діяння Пласту, а це 1930 відбувся рівнорядно водний табір для пластунок в Монастирку, при співпраці куреня УСП "Чорноморці". Того літа уживано в таборі велику моторівку, яку посвячено на весні у Львові при дуже великій участі української громади. Це був перший моторовий човен на українських водах в історії Галичини.

"Чорноморці" вирізнялися тоді поміж пластунами гранатовими беретками та барвами своїх знамен синьо-біло-чорних і такої краси кутасиками при підколінках.

По розв'язанні Пласту польською владою в 1930 році, курінь далі діяв, виконуючи виховні завдання в групі "Вогні", в Комісії Виховних Осель і Мандрівок Молоді, в Українському Спортовому Союзі, в кооперативі "Пласт". В початках війни та московської окупації курінь діяв підпільно, а за німецької в рамках Виховних Спільнот Української Молоді. У Німеччині курінь відновився та був зареєстрований як 10 Курінь УПС "Чорноморці". Тоді постав рівнорядно новий курінь УСП "Чорноморці", що дістав число 25.

пл. сен. М. Г-ий, ЧМ

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent
527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666
INSURANCE:
2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

Що розповідають Ніна і Святослав Караванські?

Напередодні нашого українського свята державности, 21-го січня 1980-го року, у будинку УККА при 2-ій Авеню в Нью-Йорку, відбулася пресконференція з Ніною і Святославом Караванськими, українськими політичними в'язнями в ССРСР, що недавно прибули до нас у вільний світ. Святослав Караванський відбув 30 років ув'язнення по московських тюрмах і концентраційних таборах, а його дружина (яку ми також знаємо під іменем Ніна Строката) відбула чотири роки ув'язнення за те, що вони обороняли український нарід та його право на вільне державне життя.

Обоє Караванські зробили на нас велике враження шляхетністю, щирістю та відданістю справі захисту людських прав, а особливо людських прав в Україні, що тепер перебуває у полоні московського комунізму, як безправна колонія у складі московської імперії під назвою ССРСР, або як ми її називаємо — Советський Союз. На тій зустрічі було багато представників нашої української преси і кожен присутній старався довідатися якнайбільше про теперішню Україну, про умовини, в яких тепер перебувають наші українські політв'язні та увесь український нарід, як їх переслідують, як уряд нищить нашу культуру й мову, та як протиставитися тому наш український нарід. Про ту зустріч напевно будуть багато писати в наших різних часописах та журналах. Я ж хочу тут звернути вашу увагу на одну лише сторінку тяжкого і безвідрадного життя молоді в Україні.

У цілому ССРСР, що ув'язнює своєю структурою багато націй, а в тому й Україну, так звану Українську Радянську Соціалістичну Республіку, тепер повне закріпачення людей, що подібне до колишнього рабства. Людина там не має жадного права, нема особистої свободи, свободи слова, свободи політичного переконання чи релігії, ані свободи місця праці, професії чи місця замешкання. В Україні умовини життя найжорстокіші, а особливо для тих, що живуть по селах і є змушені працювати на землі по колгоспах. Так як колись давно, за офіційного рабства і кріпацтва, що про них читаємо в книжках, українські селяни й їхні діти нині прикріплені до колгоспів так, як колись до панів.

Колгосп це є така державна установа, якою керують різні наставники московської

влади й їхньої комуністичної партії, щось таке, як велика фарма, куди належить ціле село, а то й кілька сіл. Всі люди з околиці належать до колгоспу так, як колись належали раби одному панові. Голова колгоспу там найбільший можновладець. Він має багато різних прислужників та московських наставників, що помагають йому порядкувати в тім колгоспі. Колгоспники мусять працювати там, де їм прикажуть — чи то на полі біля різних рослин чи збіжжя, чи біля тварин, чи то в якійсь робітні за платню, яку їм призначають їх начальники. Ніхто не має права протиставитися владі, ані покидати колгоспу. Кожен приписаний до колгоспу. Без спеціального дозволу ніхто не має права залишати село і колгосп.

Дітей українських селян, як свідчать Караванські, до вищих шкіл не допускають — їх уважають за нижчу клясу. Частину селянських дітей посилають до ремісничих шкіл, де їх навчають різного ремесла потрібного в сільським господарстві, в індустрії чи транспорті, але до університетів їм дорога закрита. Навіть ремесла діти самі не вибирають. Їм кажуть, що вони мають учитися того, чого потрібно владі. Ті, що при владі, вирішують усе, що хто має робити. Дітей починають учити ще змалку безбожництва, покори комуністичній партії, щоб підслуховувати навіть своїх батьків і доносити владі про їх будь-яке невдоволення владою. Навчають дітей, що в ССРСР дітям живеться найкраще і, що кругом них є скрізь вороги, що хочать знищити те радісне й щасливе життя. Так було там тоді, коли я був ще дитиною в Україні, так є там і тепер — здається, що ще гірше, ніж було тоді.

Святослав Караванський, при розповіді, які є в'язні по тюрмах ССРСР, згадав про одного юнака, котрого він зустрів у в'язниці. Юнак білорус був засуджений на 25 років тяжких робіт. Він колись мріяв про високу освіту, але він був селянином, йому дорога на університет була закрита. Голова колгоспу, де працювала його рідня, не хотів випустити його з села і не давав йому перепустки, щоб він міг поїхати й довідатися про якусь вищу школу. Після довгих благань в розпачі юнак дістав десь кріса і застрілив голову колгоспу, так як колись з розпучи раби часом убивали своїх панів. За вбивство він дістав 25 років ув'язнення і тяжких робіт і так закінчилися мрії мо-

лодого юнака про університет і високу освіту.

Чи може хтось з вас уявити собі, що вам треба було б іти туди, де працюють ваші батьки, за посвідкою-перепусткою до якогось каледжу, чи щоб поїхати до своїх знайомих чи рідних з Філядельфії до Трентону, чи з Нью-Йорку до Ньюарку, чи з Торонта до Гамільтону? Така ж тепер є дійсність в Україні, де живуть наші ближчі чи далші рідні, де живе нам рідний, по крові, український нарід на своїй рідній землі. Вони ж про те навіть не можуть нам розказати, ані в листах описати, ані розповісти, коли ми до них поїдемо як туристи. А якщо і розкажуть нам дещо, то благують нас, щоб ми більше нікому того не переказували, бо нанесемо їм лиха й різного переслідування. Там панує тепер страх, терор і репресії. За словами Н. Караванської — натиск там є з усіх боків. Натиск не тільки фізичний, але й духовний, а душа людська, як каже Н. Караванська, одягнена в дуже слабкий одяг — людське тіло. Тільки рідкісні одиниці спромагаються відкрито боротися проти тієї страшної системи — уярмлення. Боротися з такими ворогами звичайній людині дуже тяжко. Людина стає безсилою, безініціативною, слабкою і — або цілком здається і підкоряється своїм гнобителям, або йде їм на службу.

Слухаючи розповідей Караванських, можна б було написати дуже багато, але я хотів висвітлити вам лише цю одну частину життя української молоді в селі, де я також колись був такою ж нещасною дитиною.

Так розповідають і відсвіжують нашу пам'ять про тяжке життя в Україні наші дорогі гості з України Ніна і Святослав Караванські.

Микола Панченко

**Українська Кредитова Кооператива
"САМОПОМІЧ"
у Філядельфії
4814 N. Broad Street
Philadelphia, PA 19141
Phone: GL5-8770**

Приймає ощадності, дає позички

Урядові години:

Понеділок закрито	четвер 9 - 12
Вівторок 9 - 12	п'ятниця 3 - 8
Середа 3 - 8	субота 9 - 12

Успіхи наших подруг

МАРТА ЛІДІЯ КОРОЛЬ

Марта — член Пластової Станиці в Детройті успішно закінчила студії у Вейнському Університеті й одержала диплом бакалавра з хімії та біології.

Пластувати вона почала в шостому році життя — була учасницею численних новацьких і юнацьких таборів, цікавиться спортом, мандрівництвом, лещатарством, музикою, брала участь у багатьох лещатарських таборах, гірських мандрівках. Відбувши вишкіл Школи Булавних, одержала II ступінь КВ. Була довголітньою впорядницею юнацького гуртка, членом команди й булави численних пластових таборів.

Марта закінчила Українську парофіяльну цілоденну школу, а також успішно, як відмінниця ("веледікторіан"), закінчила Українську Вищу школу Непорочного Зачаття. Студіювала у Вайнському університеті та одержала диплом інженера. Тепер далі продовжує студії, щоб здобути диплом майстра хемічної інженерії.

Поруч з студіями Марта далі є активною в Станиці, належить до Куреня УСП-ок "Перші стежі", належить до спортивного товариства "Черник". Крім цього, є заступником президента і секретаркою Американського технічного товариства, членом ПФІ — Лемба Апсідон і Почесного хемічного товариства.

Крайка

Від редакції: Оповідання "Крайка" було відзначене на 17-ому Літературному Конкурсі Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, який був призначений на оповідання для молоді.

Автором "Крайки" є пл. сен. Анна Максимович, активна членка нуреня УПС "Чортополохи" з Філадельфії. Оповідання досі не було ніде публіковане й ми дякуємо пл. сен. А. Максимович, що згодилася помістити його у "Юнану".

Рисунки до нього винонала пл. розв. Маруся Максимович.

**
*

Заходило сонце. Понад рікою стелився туман. З поля верталися господарі. Змучені, але вдоволені. Гарні вдалися жнива.

— Слава Ісусу Христу, — вітали проходжних.

— Слава на віки!

Дві дівчинки бігли дорогою в напрямі сільського цвинтаря. Сьогодні має приїхати на відвідини Микола. Він — пластун.

— Такий, як про них пишуть у "Світі Дитини"? — питала русокося Надійка.

— Ще кращий, бо він мій брат! — усмінулася і потерла кирпатий носик Ксеня.

— Бачиш, несучому йому кусок помадкового торта, — заховала з обиду.

Ксеня щороку приїжджала з батьками під час літа на село.

Дівчатка підстрибували і заглядали чи не покажеться з-за придорожного хреста цей брат, пластун.

Вже місяць викотився на небо, як на дорозі біля цвинтаря показалася висока постать. Засмаглий вітром, з бородою, у коротких штаних.

— Микольцю! — кинулася в обійми братові мала сестричка, цупко тримаючи у п'ястучку подарунок для брата.

Надійці стало заздро. Хотілося мати такого ж брата — пластуна й особливо з бородою!

А він — розказував, як вони пливли каяками по Дністрі. Падали незрозумілі імена: Дрот, Шух, і чомусь не могли знайти відповідного місця в цікавій головці Надійки.

Минали роки. У Стрийському парку розцвівся бузок, пахла черемха. У Рідній Школі при вулиці Мохнацького перерва. Пані Дорадесь забарилася.

— Надійко, вступи до нашого гуртка. Він називається "Калина". Це пластовий гурток, — заохочувала струнка Ляля.

— Ми їздимо у Підлюте, Остодір, я побувала в Космачі...

О, як цікаво було б поїхати туди з подругами. Побути на таборі, побачити чудову гуцульську ношу, кераміку, дзюбенки, пояси... Бабуся гуцулка обіцяла принести широкую крайку, як прийде на Покрову на відпуст.

Та — не довелося. 1939 рік приніс війну. Розійшлися подруги й уже більше не повернулися до Львова. Зближався фронт. Люди залишали рідні місцевості, валками виїжджали в гори.

— Може перетриваємо війну і повернемося знову в рідні сторони...

Дорога стелилася все далі й далі через Закарпаття, Словаччину до Австрії.

І тут, у переселеному таборі знову подруги зі Львова.

— Організуємо пластову станицю. Вася буде станичним. Чи ти бажаєш вступити? — звернулася до Надійки подруга дитячих років.

— О, так, я давно про це мріяла!

Почалися підготування до першої проби.

Листопад котив іржаве листя. У далині насупився Гоген Зальцбург. Голодні мевы торкалися клювками руки, шукаючи окрушин хліба, пролітали понад Зальцзахом.

У таборі Лексенфельд метушиться молодь. Сьогодні Перший крайовий пластовий з'їзд.

Простора заля й сцена прибрані галузками осіннього листя. Нас лише декілька. Перед нами, юначками, хилиться національний прапор. Дрижить рука, доторкнувши його. Пластун сеньйор Григорій Бобків проводить присягу:

— Прирікаю вірність Богові і Україні...
А внутрішній голос підказує: це на ціле життя...

— Прирікаю...

Еміграційна мандрівка розкинула нас по-за океан. Багато з нас поселилися на новій, прибраній землі Вашингтона, дехто в Канаді. Побралися, потворили нові пластові родини. Уже добре були нам знані імена Шуха, Дрота, Сірого Лева...

— А тепер, вписуймо наших дітей до Пласту!

І почалося нове життя: воження на сходи, прогулянки, свята весни. Батьки почали наново переживати пластову юність. Оселя "Вовча Тропа" розвинулася, туди поїхали діти колишньої русоволосої Надійки.

Крутою доріжкою, через ліс, зближаємося до табору. Напроти йде, і то не дуже спішно, мале, синьооке хлоп'я. У руках довгий патик, тричі заввишки його. Личко замурзане, а усміх щасливий — від вуха до вуха.

— От, маля! — завважує хтось з батьків

— Це наш новак, гордо відказує батько.

— А де ж ти був, Орличку?

— Он, там, над потічком, ловив жабки. Вони такі гарні, — тепер дозвілля.

А пригорбками дзвенить рідна, українська пісня...

І пригадалося село. Тоді давно запорошеною дорогою від цвинтаря ішов пластун, гүцули несли у бесагах свої багатства і — цятковані череси та крайки.

— Чи і наш синок виросте на такого ж пластуна? — усміхнулася.

Роки пливуть. Ніхто не може затримати часу, важко змінити напрям життя. Обставини в країні поселення мають великий вплив. Діти зростають у двох культурах. Батьки стараються вибирати з чужого, що добре, вказують дітям. А діти — часто вибирають те, що батькам не подобається, доказуючи, що для них, воно зовсім не чуже.

І ростуть пластуни. У школі зустрічаються з молоддю іншого походження, молодих лучать їх спільні зацікавлення. А вдома, ведуться розмови:

— Мамо, чи маю усе робити для вас? Чому ж не можемо дечого зробити для своєї приємності?..

— Розен запросила мене на пром, — звернувся до мами Орест.

Гарна, здібна, чесна, але — не своя...

— О, сину, — серце у мами охолело.

— Але ж я ще не женюся, — заспокоював син.

— Ні, але захопишся, спільні заінтересовання... Є стільки наших дівчаток. Ти ж хлопець, маєш право вибору...

— Е, вони всі, як сестри. Ми зросли разом, нічого нового...

У серці мами рветься струна. Де, якого ліку дістати б, якого чар-зілля? Де знайти зрозуміння, щоб дати нашим дітям, щоб розбудити у них непорушні почування до свого?

Пішов Орест на пром. У мами серце боліло.

— Не журися, — заспокоював батько.

Дзвонили телефони.

— Нема його вдома, не знаємо коли приїде...

Розанна наполегливо добивалася зустрічі.

**

Настала осінь. Позолотила листочки кленів. Жовтень розкидав жолуді, павутинки бабиного літа наводили спогади. Тоді, давно, туман тулився над річкою, пахла печена бараболя, здалека долітав звук сопілки...

— Мамо!

Стрепенулася.

— Чи ми можемо піти на балет? Приїхала українська танцювальна група... з України. Товариші йдуть.

— Дитино, ти знаєш, яке їх завдання, — їх висилають...

— Так, ми знаємо, ми ж свідомі пластуни. Але, як ми йдемо дивитися на "рок енд рол" концерт, тоді чому нам не побачити свого? Це ж напевне краще, і — таки наше — з допитливим поглядом продовжував Орест.

— Прощу?!

І пішли діти.

— О, мамо, там була Оленка. Вона така бідна, нічого не має... Вона дивувалася, що у нас така гарна українська мова, що ми тут маємо таку свободу.

— Їх пильнують, — відказує Роксанка.

— А деякі з них, таки чужі. Погано поведилися з моїми товаришками. А я їм сказала, що ми не американки і з нами треба поводитися інакше.

А Орест посумнів. Не жартує, ходить задуманий.

— Чи хворий? — турбується мама, питає Роксанку.

— Та — ні... а тоді мамі на вушко:

— Він переживає, він тужить... Як ти не знайдеш светра того, що купила татові на Різдво, нічого не кажи, прошу... Орест мав його на собі. Було холодно і він — подарував його Оленці. А при прощанні, крайкою обгорнув свою і її руку, зв'язав разом і сказав:

— Я завжди буду твоїм братом, а ти мені сестрою. Ми українці, нас в'яже любов до рідної землі. Ми не забудемо за вас...

— О, мамцю, я відчуваю, що я українка, — шебетала Роксанка.

В осінньому сьмерку змагалися два світи...

— Оресте, телефонувала Розен.

— Е!

— Я не буду завжди казати, що тебе нема вдома, — передиралася Роксана.

— Ти що, забула? — шарпнувся Орест.

— Ов, а то що за тон — до мене, — викривила губки сестричка.

— Я українець, ще й пластун, — додав лагідним тоном. Оленка далеко, а тут багато пластунок, ще й для мене якась знайдеться, — усміхнувся Орест до сестрички і погладив свої молодечі вуса.

— Невже ж! — дражнила вже з усмішкою Роксана.

Мама пригорнула сина, погладила золоті кучері. Може це Оленчина бабуса обіцяла тоді давно, гарно виткану крайку? — подумала.

Орест — пластун, як і той, засмаглий вітром і відблеском Дністра.

По ринві капав дощ, а мамі здавалося, що грає скрипка і бреньять цимбали.

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303

ВЧИМОСЯ ГАГІЛНИ

За "Інформатором" ч. 1 (2)

(Ноти до гагілок підшукав
ст. пл. Олесь Кузишин)

"Ой нумо, нумо в зеленого Шума"

ОЙ НУ - МО НУ - МО В ЗЕ - ЛЕ - НО - ГО ШУ - МА
А В НА - ШО - ГО ШУ - МА ЗЕ - ЛЕ - НА - Я ШУ - БА
ОЙ ШУМ ХО - ДИТЬ ПО ДІБ - РО - ВІ А ШУ - МИ - ХА РИ - БУ ЛО - ВИТЬ
ЩО ВЛО - ВИ - ЛА ТЕ ПРО - ПИ - ЛА ДОНЬЦІ СУК - НЮ НЕ КУ - ПИ - ЛА
ПОЖДИ ДО - НЮ ДО СУ - БО - ТИ БУ - ДЕ СУК - НЯ ЩЕ Й ЧО - БО - ТИ
ЧЕР - ВО - НА - Я ПЛАХ - ТА ЗЕ - ЛЕ - НА ЗА - ПАС - КА
ЛЮБИ Ж МЕ - НЕ КО - ЗА - ЧЕНЬКУ КО - ЛИ ТВО - Я ЛАС - КА .

Ой нумо, нумо в зеленого Шума,
А в нашого Шума зелена шуба.
А Шумиха рибу ловить,
Що вловила, те пропила,
Доньці сукню не купила,

Пожди, доню, до суботи,
Буде сукня ще й чоботи,
Червона плахта, зелена запаска
Люби ж мене, козаченьку,
Коли твоя ласка.

"Вийди, вийди Іванку"

ВИЙДИ ВИЙ - ДИ І - ВАН - КУ ЗАС - ПІ - ВАЙ НАМ ВЕС - НЯН - КУ
ЗИ - МУ - ВА - ЛИ НЕ СПІ - ВА - ЛИ ВЕС - НИ ДО - ЖИ - ЇА - ЛИ .

1. Вийди, вийди Іванку,
Заспівай нам веснянку!
Зимували, не співали —
Весни дожидали.
2. Весна, весна, наша весна
Та що ж ти нам принесла?
Старим бабам по кийочку,
А дівчатам по віночку!

3. Звила ж я віночок вчора
Звечора, звечора
З зеленого барвіночку
Та й повісила на кілочку.
4. Матуся вийшла,
Віночка зняла,
Віночка зняла
Та нелюбові дала.

5. Коли б же я тебе знала,
Я б його розірвала,
Я б його розірвала,
Ніж нелюбові дала!

"А в тому саду"

А в тому саду
Чисто метено
Ще й хрещатим барвіночком
Дрібно плетено
А в тому саду
Ніхто не бував,
Лиш молодий Андрієчко

Коня попасав.
Коня попасав
Дрібний лист писав
Все до теї Наталочки,
Що вірно кохав.
"Ой ти, Наталю,
Горда та пишна,

Я до тебе листи писав,
А ти не прийшла!"
"А ти, Андрійку,
Не великий пан, —
Сідлай коня вороного
Та й приїжджай сам!"

Маюде перо

Спомини...

Вже останні промені мерехкотять
цілющим золотом прощання...

Спокійна радість.

Написала пл. вірл. Тася Сагайдаківська

РІЗДВО НА УКРАЇНІ

Різдво в Україні є одним з найбільших свят у році. Це свято триває три дні, а люди дуже дбайливо до нього приготуються. Жінки приготують 12 пісних страв, в яких кутя була одною з найважливіших. Чоловіки приготують до свят господарства.

Ялинка це не український звичай, а німецький. В Україні люди у містах перші впровадили звичай з ялинками. Вони прикрашували їх горіхами, свічечками та іншими прикрасами, які самі робили. А згодом цей звичай прийнявся пізніше по селах. Там люди самі робили прикраси на ялинки.

У сам Свят-Вечір діти виглядали першої зірки. Господар вносив до хати дідуха. Стіл був святочно прибраний. Під столом стелили соломку, а в ній ховали горіхи та гроші. По вечері діти шукали в соломі за ласощами, що звалюся "квакати". Опісля діти ходили колядувати. Вони також приносили вечерю своїм хресним батькам.

пл. прих. Христя Брикович
2-гий Кур. УПУ в Нью Йорку

РАДІСТЬ

Тихесенька радість
весняний ранок зустрігає
блідорожеві промені віддзеркалює
у сонних вігах немовляти.

Молода радість
гомонить оплеском ніжних ругенят,
дзвінким сміхом розсипається у квітучих гаях,
босоногим танком розгрісує лісові трави.
Щебега дитяче серце,
гарівний Божий світ прославляє.

Творча радість
спритно пензлем барви наділяє,
мистецький дух на канві плекає.
Бо ж серце б'ється і палає гарягою любов'ю,
візною любов'ю до всевишньої краси.

Втомлена радість
осіннього везора при вікні виглядає.
Світлий день давно пролинув бистрою птицею,
лиш вогняні іскри розсипав у свій слід над
обрієм.

МІЖКРАЄВИЙ ВИШКІЛ ІНСТРУКТОРІВ

Реферати ЛІСОВОЇ ШКОЛИ ТА ШКОЛИ БУЛАВНИХ при Головних Булавних УПЮ повідомляють що:

1. Міжкраєві Вишкільні Табори "Лісова Школа — 1980" та "Школа Булавних — 1980" відбудуться від суботи 21 червня до суботи 5 липня 1980 року в горах Кетскіл біля місцевості Гантер, Стейт Нью-Йорк, США.

На табір прийнятих буде тільки 32 кандидатів з-поміж тих, які найкраще закінчать кореспонденційний курс.

Оплата за перебування на таборі: 130 амер. доларів.

Доїзд на місце таборування оплачують учасники самі.

2. Школа Булавних та Лісова Школа це не звичайні табори, а інтенсивні та вимагаючі вишколи. Тому повинні на них зголошуватися ці пластунки/пластуні, які мають провідницькі здібності таборових провідників та які вже відбули успішно декілька таборів і виказалися бездоганною пластовою поставою.

Зголошуватися можуть СТАРШІ ПЛАСТУНКИ/ПЛАСТУНИ і СТАРШІ ЮНАЧКИ-ЮНАКИ після закінченого 16-17 року життя із ступенем розвідувачки/розвідувача або вірлиці/скоба.

3. Зголошення на кореспонденційний курс

для кандидатів на цьогорічні МВТ ЛШ та ШБ прийматимуться тільки до **31 березня ц.р.** 10 амер. доларів вписового треба залучити окремо з картою зголошення. Вписового не звертається, хіба, що зголошення взагалі не буде прийняте.

Оплату треба скласти до **30 травня ц.р.**

4. Карті зголошення (на другій сторінці) враз із вписовим пересилати на адреси:

Лісова Школа:

Roman Mykyta

357 South Parkway

Clifton, New Jersey 07014 USA

Школа Булавних:

Olha Kuzmowycz

221 Fire Island Avenue

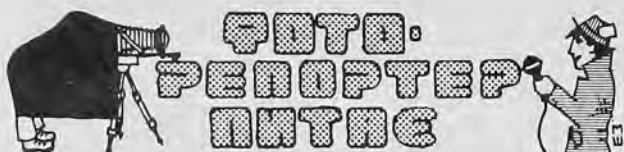
Babylon, New York 11702 USA

пл. сен. Юрій Данилів — референт ЛШ при ГПБ

пл. сен. Дора Горбачевська — реф. ШБ при ГПБ

Провід Лісової Школи з Начальним Пластуном 1978 року.

ЯК СТАЛОСЬ, ЩО ВИ ПОТОВАРИШУВАЛИ?

пл. розв. Ліда Чорна і пл. розв. Марта Івашків,
К. ім. Л. Українки УПЮ-ок в Нью Йорку:

Ми маємо багато спільних переживань, приємних і менш приємних, які нас духово з'єднали. Наприклад, минулого літа ми разом були на вишколі нових виховників на Вовчій Тропі, де ми обоє пробували вив'язатися якнайкраще з усіх зайнять — гутірок, співу, нічної тиші, а також

обоє закохалися в таборового ведмедика Тасика. Але ми не дозволили, щоб наша дружба розбилась через безнадійну любов, і ми стали нерозлучними, вічними приятельками.

пл. розв. Ромко Білик і пл. розв. Ярема Гриців,
11 К. УПЮ-ів ім. князя Романа Мстиславича:
Від найдавніших часів ми з Ромком є добрими товаришами. Я пам'ятаю, коли ми ще були на нашій першій новацькій таборі, то ми все вранці приготувалися на "поїзд чистоти". Я Ромкові хустку поправляв, а він мені шнурівку шнурів в а в. Нині, ми вже вирости і маємо наших власних новаків. Я їм хустки поправляю, а Ромко мені далі шнурівку шнурює. Я маю надію, що ми ніколи не розлучимось.

пл. розв. Христя Гонко і пл. розв. Наталка Моцюк, 42 К. УПЮ-ок ім. Ориси Завісної в Йонкерсі:

Ми товаришуємо вже багато років, ще від юнацтва. Ставши юначками, ми стали собі ще ближчими. Ми є у тім самім гуртку і перебули вже кілька Свят Вєсни, Орликїяд. Ми таборували разом багато разів і там в природі пережили багато пригод. Наша дружба сильнішає з року на рік і ми є найкращими товаришкми і в Пласті, і поза пл. зайняттями. Ми маємо спільні зацікавлення, а головне — ми разом пережили багато веселих та сумних пригод.

ПИШЕМО НА ОДНУ ЛІТЕРУ...

Твір для Тєстя й Тєші
з Тєребовлі.

ТАМ, ТОДІ ТА ТЕПЕР

Тисячолітня традиція Тєребовельщини твердить так:

"Тринадцятого травня треба торжественно танцювати". Тож три танцюристи: Тарас, Тамара та Теофіл тісно тримаючи топірці тупотіли традиційні тамтешні танці. Триста талановитих тєребовлян тарілками тарабанили такт. Та трапилась трагедія. Трємбітарі тривогу трубили. Три тисячі татар тиснулись тєребовельську твердиню тероризувати. Тєребовельці тримались твердо. Топірцями тяжко товкли татар. Тисячу татар тарахнули. Тимчасом терпеливі тєребовлянки темрявою тихенько тачками таємними, тунелями трійливі торти тягнули. Татарини ті торти травили. Так тисячу татар тріснуло. Тєребовельські терпіння тривали тільки три тижні. Тоді третя тисяча татар так тікала, тільки турбани теліпались та тополі тряслись.

Тріумфально Тєребовельщина тішилась.

Тому тепер тєребовляни тримаються традиції три-тижневих танців таки тринадцятого травня. Тішається, танцюють, торгують тютюном та торжественними тєребовельськими тортами.

Такої традиції також тримаються.

13. XII. 1977.

Пан Тофель і Подруга

Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union
108 Second Avenue, N.Y. 10003
Tel.: 212-473-7310

СКЛАДАТИ ГРОШІ ЧИ ПОЗИЧАТИ
НАЙКОРИСНІШЕ
У ФЕДЕРАЛЬНІЙ КРЕДИТОВІЙ
НООПЕРАТИВІ "САМОПОМІЧ"
в НЬЮ-ЙОРКУ

ЧАС ДУМАТИ ПРО МАНДРІВКУ І ТАБОРИ

Місяць березень у пластових зайняттях звичайно спокійний, довгий і навіть нудний. Але коли подумаємо, що до літніх таборів і мандрівок залишається в найкращому випадку три місяці, а то і коротше, то зовсім не є вчасно на сходах і самому приготуватися вже до того. Саме тепер є час і спокій переглянути свій таборовий виряд, подумати, що треба в ньому змінити, купити нового чи на правити. Звичайно пригадуємо собі про всі важливі частини виряду щойно перед самим виїздом до табору чи в мандрівку, і тоді на швидку руку витягаємо гроші від батьків, часто переплачуємо, чи купуємо непотрібно нові частини лише тому, що не подумали про все це швидше. Отже використаємо сірий березень на підготовку нашого виряду. Пічнемо від найважливішої частини, а це — від наплечника.

Подаємо статтю пл. сен. Н. Коропецької з "В дорогу з юнацтвом" ч. 2/14 1972 р., яка може нам в цій підготовці дуже допомогти.

Наталія КОРОПЕЦЬКА

НАПЛЕЧНИК

Наплечник — це приятель пластуна в таборі і на мандрівці (хоч часом може стати і його ворогом). Якщо він відповідно великий, вигідний і добре спанований — він нам приятель; якщо ж замалий і частину речей приходить нести в руках, — або ж він погано спанований і під час мандрівки давить нам плечі — тоді він стає важким ворогом.

Величина наплечника залежить від довжини мандрівки, чи табору. На одноденну мандрівку нам може вистачити малий наплечник, на довшу — мусимо вибрати більший. Великий наплечник т. зв. таборовий вмістить повний виряд на 7-10 днів таборування, з тим, що ноці й мішок до спання прикріплені зовні, матрац (надувний), чи частина шатра, або цельта, легко вмістяться в середині. Для більшої вигоди наплечник прикріплюємо до рами, що спочиває на плечах (Рис. 1). Рама зроблена з легкого металю, або бамбусових палиць, переплетена широкими поясами з сильного матеріалу, щоб не давила в плечі. Тому, що наплечник не прилягає безпосередньо до плечей, піт, що там збирається — легко випаровує. Тану раму можна купити готову, або зробити самому (Рис. 2) з легкого дерева і парусового матеріалу та мотузків. Завдяки рамі тягар наплечника розкладається частинно на раму, а крім цього, під наплечником залишається ще місце на коці чи мішок до спання. Наплечник до рами прикріплений ремнями, або сильними поясами зі спеціального матеріалу (грубо плетеного, яки з мотузків). Великий наплечник є значно практичніший, хоч і важчий; зате не мусимо себе обвішувати додатковими нелунками, чи нести їх в руках.

Досвідчений таборовик приїжджає у табір без зайвих речей, бере зі собою тільки те, що необхідне, а воно легко вміститься в один наплечник. Зайві речі — забирають місце в шатрі, а під час мандрівки — стають додатковим тягарем.

Найпопулярніший наплечник таборовий (Camper Pak) або менших розмірів — мандрівний (Tripper Pak), що їх можна набути в більших магазинах спортивного виряду, або у військових магазинах (Army-Navy stores). Наплечник мусить бути зроблений з тривкого, сильного і непромального матеріалу. Звичайно складається він з великого мішка, додаткової досить великої задньої кишені і двох подовгастих, бічних кишень. Зверху він накритий широкою кляпою, під яку можна прикріпити коці, частину шатра чи дощевик — панчо. Наплечник зав'язується на пасках, які можуть бути зроблені із шкури, або з сильного матеріалу. Вони повинні бути досить широкі (5 см. — 2 інчі), щоб не в'їдалися в рамена, а під сподом повинні мати підкладку, щоб утиски на рамі зменшити. Відповідна ширина пасків, через рівномірне розкладання тягару робить наплечник ніби то легшим.

Та сама рама, що її уживаємо для великого наплечника, може служити і для малого, залишаючи під наплечником досить великий простір на мішок до спання, коці, чи шатро, що повинні бути завінені в пластиковий мішок.

Замість наплечника, на раму можна прикріпити звичайний мішок (duffle bag) з парусового матеріалу, або з грубої пластини, якщо знаємо, як її до рами прикріпити і як спанувати.

Якщо не маємо рами, треба пам'ятати, що частина, яка прилягає до плеча наплечника мусить бути викладена рівним, відносно м'яким коцом, або цельтою, щоб нічого не утискало плечей.

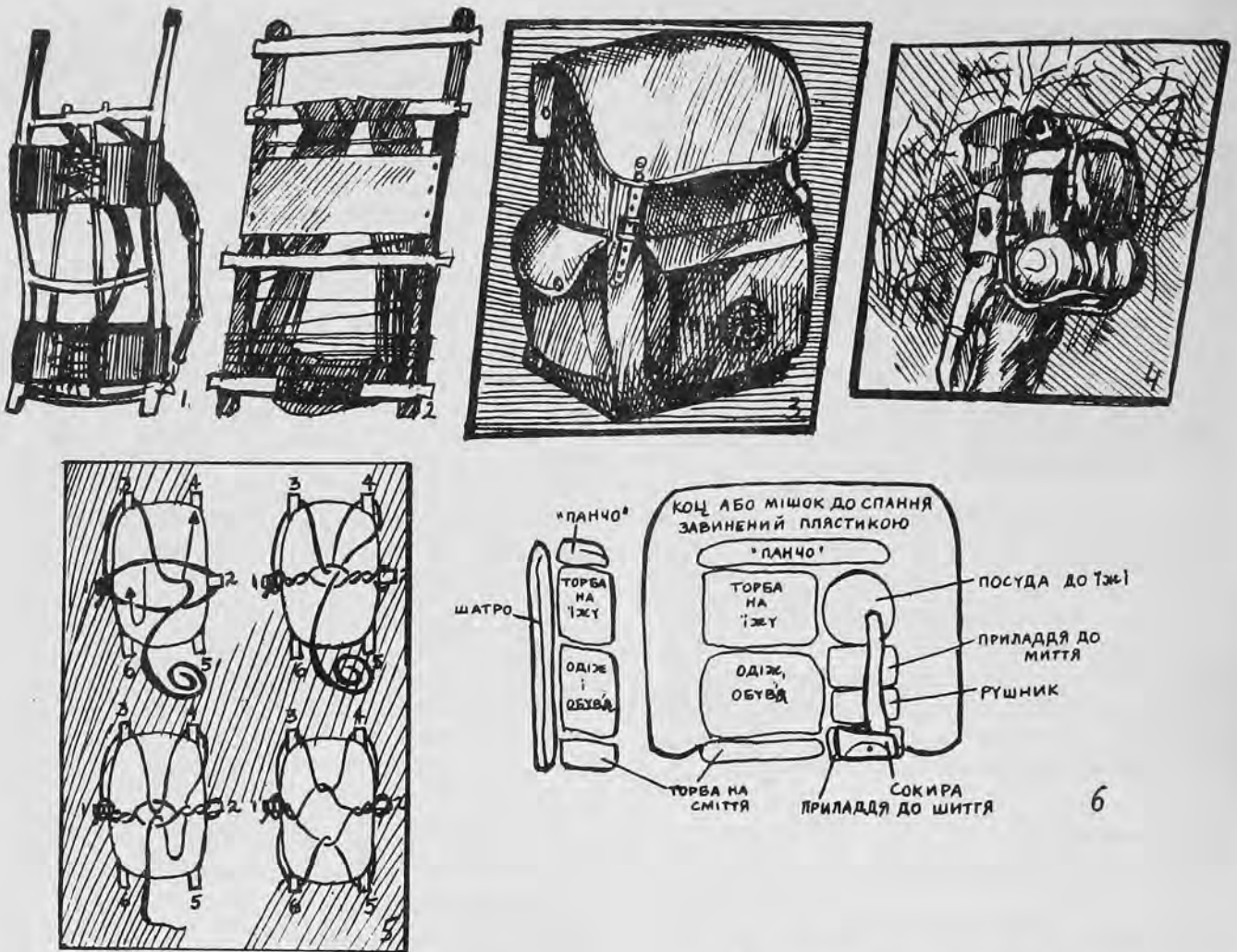
Правильне панування наплечника

Наплечник мусить бути так спанований, щоб потрібні під руку речі були легко доступні (напр. дощевик, частина шатра, сокира, їжа, посуд і т.п.). Запасові речі повинні бути в глибині головного мішка. Нічого не може в наплечнику налататись, тому панувати треба тісно, нічого твердого не може вдари в плечі, або вільно звисати по боках. Кожна річ повинна мати своє докладно визначене місце. Найкраще поділити цілий виряд на групи і спанувати в окремі пластикові мішечки (туалетні прибори, запасова білизна, прибори до їди, до чищення черевик і т.п.). Коли мандруємо більшою групою мусимо пам'ятати, що крім особистого виряду, треба залишити ще місце на призначену нам частину гурткового виряду.

Виряд на мандрівку, чи табір, залежить від багатьох факторів: 1. Від пори року — чи це табір літній, чи зимовий, під шатрами, чи в колибах; 2. Який рід мандрівки чи табору — водний, високогірський, піонерський, лежачарський, спортивний тощо. Відносно цього залежатиме наш додатковий виряд: зимовий, чи літній тощо. Якщо табір водний — доходять до виряду човна, чи нагойки, рибацький знаряд і відповідний одяг та рятувничий виряд; якщо високогірський — відповідні черевини, ливни, одяг, джагани; якщо спортивний — спортове приладдя і т.п. Але все залишається листа речей, що їх необхідно кожний повинен зі собою мати:

І. Вдягаємо на себе:

Однострій, мандрівні черевини, светер або куртку (за-

Правильно спанований напечник:

Рис. 1 Рис. 2 Рис. 5 Рис. 6

Рис. 3. Таборовий напечник (великий)

Рис. 4. Прогулянковий (малий)

лежно від пори року).

Під верхом (у верхній кишені, або окремо прикріплені до напечника: дощевин або панчо з відповідним накриттям голови і гумові чоботи чи калюші на випадок дощу. При поясі чи в кишенях: ніж, сірники, хустинки до носа, гаманець з грошми (обов'язково все повинні бути дрібні гроші на телефон), компас, кілька плястрів.

II. Зовнішні кишені напечника:

Запасові шнурівки, шнур, порожні пластикові мішки (на мокрі речі, брудні, залишки їжі), запасова пара шкарпеток, прибори до їдженя (менашка, ложка і горня), лопатка; з боку напечника прикріплена сонирка.

III. Зовні напечника: мішок до снання, ноци, шатро або цельта до підстелювання на землі.

IV. Головний мішок напечника:

Якщо досить місця: пластикова підстилка до шатра, ноци. Запасові черевини — напці або тенісівки.

Окремі мішечки: 1. Запасові сорочки і штани, підсорочки, спідня білизна, нічна білизна, шкарпетки.

2. Туалетні прибори: мило в пластиновій норобці, щітка до зубів і паста, гребінь, дзеркало (повинно бути ме-

талеве, щоб не збилося), рушники.

3. Паста і шматка до чищення черевиків.

Необов'язково, але добре мати: годинник, мапи терену, фотоапарат, темні окуляри, записник і олівець, малу аптечку першої допомоги, купеліві штанці, лину, матрац до надування.

V. Мішок до снання, шатро.

Гуртковий виряд:

1. Шатро з усіма додатками (щогла, шнури, кілки)
2. Скринька з харчами
3. Прибори до варення (назан, велика ложка, ніж)
4. Пластикові мішки на харчі
5. Скринька з харчами
6. Піонерське приладдя: пила, лопата до копання ровів, сокира і пильник до гострення сокири, цвяхи, шнури, дріт, приладдя до шиття.

7. Для таборової гігієни: губки й шматки до миття посуду, туалетний папір, паперові рушники, полотняне відро на воду, пластикова мидниця.

8. Ліхтарня і паливо до ліхтарні, евентуально нухонна до варення на оливу чи спирт

9. Аптечна.

Перший ряд зліва на право: пл. розв. Остап Сиринний — курінний, пл. прих. Борис Олійний, пл. прих. Павло Пристаєцький, пл. уч. Роман Слабий, пл. прих. Марно Маринян, пл. прих. Юрно Пастушенко і пл. прих. Юрно Татух. Другий ряд зліва на право: зв'язниковий — ст. пл. Юрно Дитинян, пл. розв. Ігор Дитинян, пл. розв. Петро Тарнавський, пл. уч. Роман Родинюк, пл. уч. Андрій Горбай, пл. розв. Андрій Тарнавський і пл. уч. Роман Слабий.

Дорога Редакціє! Як минулими роками, так і цього року XIII Курінь УПЮ-ів ім. Петра Конашевича-Сагайдачного в Едмонтоні мав листопадовий марш. "Заробіток" з нього в сумі 200.25 доларів призначили ми на пресфонд "Юнака". Пересилаємо знімок юнаків, що взяли участь у марші.

Вітаю пластовим Скоб!

ст. пл. Юрко Дитиняк

ПОМОЖІТЬ ЮНАКОВІ З БРАЗИЛІЇ!

До редакції прийшов зворушливий лист, написаний українською мовою від хлопця Корнелія Шмюлька, як пише "українського походження", в якому він просить прислати йому якісь українські марки. Він пише, що збирає саме українські марки, а за них в Бразилії дуже трудно. Ми певні, що поміж нашими читачами-філателістами знайдеться хтось, що відгукнеться на прохання Корнелія. Його адреса:

Cornelio Szmulek

Rua Augusto Stelfeld N 799

80000 Curitiba, Parana BRAZIL

● **Жертвуйте і збирайте датки на пресфонд! Всі журнали потребують Фінансової допомоги. Без неї їх існування неможливе.**

6

ШЛЯХІВ ЗАОЩАДИТИ ГАЗОЛІНУ

1. ВІДРЕМОНТУЙТЕ АВТО.

Багато малих клопотів можуть забирати вам газ і гроші. Вибірайте механіка уважно. В середньому ви можете розраховувати найменше на 10% покращання в олівній економії.

2. СПОВІЛЬНІТЬ ІЗДУ НА ГАЙВЕЯХ.

При 110 км/год. ви використовуєте коло 20% більше газоліни, ніж при 90 км/год. Це заощадить енергію, заощадить гроші — а те, що так їхати безпечніше — це просто може зберегти ваше життя.

3. ТРИМАЙТЕ ОПОНИ ВПОВНІ НАПОВНЕНИМИ.

Підтримувати опони в максимально рекомендованому тиску — це легкий, безкоштовний шлях заощадження енергії.

4. УВАЖАЙТЕ НА СВОЇ ШОФЕРСЬКІ ЗВИЧКИ

Уникайте швидкого старту і раптового гальмування. Плянуйте наперед: поєднуйте кілька коротких поїздок в дну довгу поїзду. Старайтеся уникати їзди в годинах надмірного поспіху (rush-hour traffic).

5. КРАЩЕ СПОКІЙНО,

ЗАЛИШІТЬ СВОЄ АВТО ДОМА.

Переключіться на публічний транспорт. Або на спільну їзду атвом. Або на велосипед. Або на свої власні дві ноги. Піти пішки замість того, щоб поїхати атвом до крамниці за роком — це розумний крок.

6. ЯКЩО ВИ ДУМАЄТЕ ПРО НОВЕ АВТО — ДУМАЙТЕ ПРО МАЛЕ.

Вага авта — це єдиний великий фактор, що впливає на віддаль в милях. Пам'ятайте, що кожних додаткових 1000 футів ваги авта потребують екстра 150 до 170 гальонів газоліни на рік. Коштовна їзда!

Energy, Mines and
Resources Canada

Énergie, Mines et
Ressources Canada

АКУЛИ!

У районі Франкфурт—Гайдельберг—Штутгарт в минулих роках не було ніякої пластової активності. Пластуни, які жили в цих околицях, мали нагоду зустрітися лише на літнім таборі на півдні Німеччини. З цієї причини ми зібралися в гуртку "Акули", який ми заснували в літі 1978—ого року. Ми обрали це небуденне ім'я "Акули", тому, що ми розсіяні по різних містах. Акули звичайно живуть собі по одиноко, а лиш часом женуть спільно свою здобич, так і ми стрічаємося досить рідко, щоб спільно провести щонайменше одну днину на місяць. Тому що ми не маємо власної домівки, сходи́ни відбуваються кожного разу в приватному домі наших батьків, то в Франкфурті, то в Пфорцгаймі, то в Штутгарті, чи деінде.

Збираються так звичайно багато осіб: новацтва — 6—7, юнацтва — 4—5, старшого пластуна — 5, батьків — 13 і ще кілька майбутніх пластунів. Приїжджаємо всі в обідній час автами. Поки всі не прийдуть, ми бавимося перед обідом. Тоді ми обідаємо, а як всі вже пообідали, то ми починаємо нашу програму.

Після відкриття сходи́ни маємо відчитання протоколу з попередніх сходи́н. Кожного разу хтось інший з поміж нас є писарем і мусить писати і відчитати протокол. Опісля ми маємо гутірки й заняття і тоді переробляємо важливі речі до пластових проб. Недавно ми змайстрували машинку, якою можна пересилати морзеткою листи від одної групи до другої.

Сходи́ни в хаті тривають приблизно дві години. Потім ми йдемо в ліс на прогулянку або на теренову гру, або на спорт. Граємо в копаний м'яч, або їздимо на роверах.

Повернувшись з прогулянки, кінчаємо нашу програму. Тоді нас

угощають солодким і кавою. Коли ми добре поїли, ми маємо спільний спів з новаками і батьками. На початку співу господар хати запалює свічку посередині нашого кола. Це для нас символічна ватра. Після співу йдемо до себе додому.

Всі члени гуртка брали участь в останніх літніх і зимових/лещетар-

ських таборах. Один з наших членів — пл. розв. Петро Рондяк, восени 1979—ого року повернувся до Америки і тому вже не може належати до нашого гуртка.

пл. розв. Михайло Ясеницький

пл. прих. Стефан Ясеницький

пл. прих. Степан Дем'янів

пл. прих. Андрій Дем'янів

Зліва на право: пл. прих. Андрій Дем'янів, пл. прих. Стефан Ясеницький, пл. розв. Михайло Ясеницький, пл. прих. Степан Дем'янів, новачка Рома Зубенко

СПОМИНИ ПЛАСТУНІВ З МАЛОЇ СЕМІНАРІЇ В РИМІ МОЄ ТАБОРУВАННЯ

Я належу до III-го Куреня ім. С. Петлюри в Торонті й цього літа наш табір був над рікою Магнетаван під назвою "Зв'язок Дружби". Це був т. зв. "нанойнарський табір".

Перше, що ми мусіли зробити, зілзши з автобуса, було нести скриньки (деякі досить тяжкі) з харчами та з іншими речами по досить довгій дорозі. Треба було їх занести аж на другий берег ріки, де відбувався, чи властиво мав відбуватися табір. Ми розтаборились і ще того дня збуду-

вали кухню, лятрини... Ми, між іншим, перепливали ріку на наших нанойках. Видвигнули ми теж і щоглу! Перше наше спостереження на місці — було багато, сила-силенна комарів! Вони всіх "кусали" і всюди залітали, навіть і в суп! Наступного дня попливли ми, чи як бажаете "заканойнували" ми на коротку одноденну прогулянку. Іншими днями розгорталась добре упорядкована таборова програма: проби вмілостей, спів і т. подібне.

Їжа в таборі була досить смачна, хоча було забагато "нлюсок". Щоночі була стійна і хто її держав останній,

той чи ті, були динжурними кухарями.

Однієї днини, коли я з другом з Оттави (був теж гурток юнаків звідтам) держали стійку, почули ми з другого берега крики. Розуміється, ми відразу збудили курінного, що разом із своїм помічником попливли на другий берег канойною та привели одного пластуна, що зголосився був на наш табір. Він чомусь приїхав вночі.

Ми теж відбули цілоденну прогулянку. Пливли ми між порогами та мусіли "портажувати". Черга бути динжурним попала теж і на мене і я мусів з моїм товаришем варити обід, "шурувати" баняни, носити з ріки до табору воду, а це було досить тяжко, бо ми розтаборились під досить стрімною горою. Табір тривав всього два тижні, а коли я повернувся додів, моя мама дуже нарікала, що я був "брудасом" (вина табору!).

У кожному разі, я був дуже задоволений з того таборування! Снобі!

пл. юнан Данило Даревич

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Трентон, дня 25-го січня, 1980 р.
Дорогі Друзі!

З пошаною до друга Романа Ващука, про його допис "Орликіяда 1979" ("Юнак", січень 1980, стор. 20-1), нам прикро Вам звернути увагу на те, що 3-тє місце серед юнаків здобув 49-ий курінь (а не 44-ий) ім. Дмитра Вітовського з Трентону.

Друге, в знімках точок "Стів Мартіна" та "Трамвая", не є зазначено, що це були точки 49-го куреня та 22-го куреня, обидва із Трентону, Н.Дж. Дякуємо.

СКОБ!

пл. розв. Микола Веремієнко,
курінний

пл. розв. Юрій Мізюк, суддя
49-ий курінь УПЮ-ів
Трентон, Н.Дж.

Дорогі Друзі!

Маєте рацію. Ви впали жертвою друкарського чортика й редакційного недбальства. Дуже вибачаюся.

пл. скоб Роман Ващук

ДЕНЬ

В МОНТРЕАЛІ

В п'ятницю 11-го січня 1980 р. в годині 6:30 вечора в українській залі при церкві св. Софії в Монреалі, відбувся величаво "День солідарності". Участь брали пластуни, члени СУМ, як теж громадянство міста Монреалю. Усі члени Пласту не їли вечері цього дня, бо постановили зробити цим бодай маленьку жертву і в цей день бути в злуці з терплячою Україною.

День солідарності почали ми відспіванням традиційної коляди "Бог предвічний". Відтак пл. сен. Н. Винницька повідомила всіх присутніх про причину зібрання всіх того вечора. День солідарності почався на заранні 70-их років. Советська влада почала масові арешти визначних українських людей в Україні. Один із політичних в'язнів, В'ячеслав Чорновіл, почав голодівку 12-го січня 1972-го р., щоб в цей спосіб запротестувати проти жакливого московського панування на рідній землі. Цю ідею підняли відтак інші політичні в'язні й день 12-го січня став днем солідарності всіх українських політичних в'язнів.

Головний провід Пласту переніс цей день і поза Україну. Тож день 12-го січня переходить уже в традицію і всюди, де живуть українці, в різних краях вільного світу відзначають "День солідарності".

До відзначення того дня причинилися цього року такі пластуни: пл. розв. Василь Височанський поінформував усіх учасників про українських політичних в'язнів та про їхні твори, які видає видавництво "Смолоскип". Відтак пл. розв. Ліда і Христя Лук'яненки дуже вміло віддеклямували вірш "Голгота" Максима Сагайдака. Про рух

спротиву на Україні розказала пл. розв. Таня Ковалюк. Ст. пл. Адріян Маців відчитав коротке слово про Володимира Івасюка, улюбленого композитора України, якого замордували КГБ-істи в Брюховичах біля Львова. Брат Адріяна, пл. розв. Марко Маців, читав вірші в честь В. Івасюка — автора славної "Червоної Руті".

Відтак три пластунки — пл. розв. Ліда Хомик, пл. розв. Даня Лесюк і пл. розв. Галя Волянська відспівали своїми дзвінкими голосами пісні: "Червона Рута" і "Водограй".

Останньою точкою цього дня була деклямація пл. розв. Катрусі Смолинець, яка віддеклямувала вірш "Слово про рідну мову" Наталки Білоцерківцев.

День солідарності з поневоленою Україною закінчено відспіванням пісні "Лебеді материнства".

Петицію з нагоди Дня солідарності з численними підписами вислано до Об'єднаних Націй в Женеві. Із голодівки пластунів зібрано 120 доларів, які вислано до Крайової Пластової Старшини в Торонті — для політичних українських в'язнів.

ст. пл. Андрій Глуховецький

В МЮНХЕНІ

12 січня ц.р. пластова молодь Мюнхену влаштувала "День солідарності з українськими політв'язнями". Головним доповідачем був студент Франкфуртського університету Марко Горбач. Інші пластуни читали під час вечора уривки з самвидавних документів та творів українських письменників-політв'язнів.

Крім того в рамках "Дня

СОЛІДАРНОСТІ

солідарності" була влаштована виставка фотографій та документів, а також виставка і продаж книжок самвидавної української літератури,

виданої на Заході. Серед книжок були збірники творів ув'язнених письменників, як і чужомовні видання ("Смолоскипу", Українського видавництва в Парижі та Міжнародної Амнесії). Присутні мали крім того змогу оглянути вишивки українських жінок, ув'язнених у мордовському таборі, деякі в оригіналах, а частину у виконанні українських дівчат за кордоном за виданою в США "Смолоскипом" збіркою "Нездоланий дух".

(передрук з тижневика "Українське Слово", Париж)

В СИРАКУЗАХ

День Солідарності, який припадає на 12 січня, постав з ініціативи українського журналіста, дисидента В'ячеслава Чорновола. Від 1976 року відзначають цей день теж українці у вільному світі, як день політичного в'язня. Зокрема українська пластова молодь солідаризується з українськими політичними в'язнями й виступає в їх обороні. Цю солідарність молодь відзначає одноденною голодівкою, писанням листів до політв'язнів і петицій до урядових чинників, святочними сходами, на яких згадується дисидентів, а теж збіркою заощаджених в наслідок переведеної голодівки грошей на фонд Оборони Політичних В'язнів.

В Сиракузах уже 5-ий раз з черги пластова і сумівська молодь відзначила спільно цей день. Господарями святочних сходів були цього року сумівці. Сходини відбулися у великій залі Українського Народного Дому. Сцена була прикрашена великим тризубом і портретами 10-ти дисидентів. Перед портретами трьох померлих, а саме Михайла Сороки, Алли Горської і Володимира Івасюк, світилися кольорові ліхтарки і виднів напис: "ВИ ЖЕРТВОЮ ВПАЛИ"! Молодь обох організацій уставлена після росту, вмаршувала в залю і усталилася півколом перед декорацією. Програму започатковано відспіванням українського національного гімну. Тоді голова СУМ-у Славка Тимків відкрила свято коротким словом, в якому з'ясувала ідею відзначування Дня Солідарності і запаливши свічку, передала цей

вогонь найближчому, хто стояв біля неї. Цей вогонь, який символізував єдність поміж молоддю обох молодечих організацій і солідарність з українськими політичними в'язнями передавали одні другим, засвічуючи від попередника, свою свічку і згадуючи по черзі знаних нам дисидентів і політичних в'язнів. Кожен, назвавши ім'я і прізвище дисидента подав його вік, його професію, скільки років засуду та місце теперішнього перебування. Так згадано, крім згаданих вище дисидентів, таких живучих: Юрка Шухевича, в'ячеслава Чорновола, Левка Лук'яненка, Оксану Попович, Ірину і Ігоря Калинців, Ірину Сенік, Стефаню Шабатуру.

Євгена Сверстюка, Катр усю Зарицьку, Одарку Гусяк, Миколу Матусевича, Мирослава Мариновича, Оксану Мешко, Богдана Ребрика, Миколу Плахотнюка, о.Василя Романюка, Олександра Сергієнка, Миколу Горбала, Василя Стуса, Йосифа Терелю, Івана Рубана, Михайла Осадчого, Олеса Бердника, Павла Скочка, Василя Стрільцева, Миколу Руденка, Олексія Тихого, Івана Геля, Валерія Марченка і Галин Дидик. З огляд у нас, що саме того самого дня появилася в нашій пресі вістка про передчасну смерть сл. п. Галини Дидик, на заклик ст. пл. Бориса Гудзяка, який в нашій Станиці є тепер заступником станичної, пам'ять її вшановано однохвилинною мовчанкою. В програмі згадано 34-ох дисидентів. В своїм узагальному слові ст. пл. Борис Гудзяк зазначив, що то тільки мала частина тих в'язнів і дисидентів, які стають в обороні прав України. Він закликав усіх прислухатися до пам'яті Нескорених не тільки в цей день Солідарності, але старатися завжди і всюди йти їхніми слідами, а зокрема плекати й розвивати українську мову, та зробити її мовою кожного дня.

Після відспівання пісні "Не пора" і молитви "Боже Великий", всі приявні склали свої підписи під листом виготовленим до Президента Дж. Картера, та склали свої грошеві датки на Фонд Українських Політичних В'язнів

Скоб!

пл. розв. Марко Гудзяк

ЧАСОМ ВЕЛИКА ІДЕЯ ПОТРЕБУЄ
ДОПОМОГИ, ЩОБ ПЕРЕЙТИ В ДІЮ

**ЯКЩО ВАША
ОРГАНІЗАЦІЯ МАЄ
ПРОЄКТ НА ЛІТО,
СПРОМОЖНИЙ ДАТИ
ПРАЦЮ МОЛОДІ,
ПРОГРАМА ЗАТРУДНЕНЬ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ
ДОПОМОЖЕ УВІЙТИ
ЙОМУ В ЖИТТЯ.**

**Чи ваша організація має цю
спроможність?**

Діючі недоходові організації
і місцеві уряди можуть дістати
фінансову допомогу, щоб за-
труднити студентів.

**Що треба брати до уваги
у проєнтах?**

Щоб бути кваліфікованим,
проєкт повинен дати працю
принаймні трьом студентам від
5 травня по 5 вересня. Проєкт

мусить бути на добро студен-
там і бути тривалою вартістю
для громади.

Яких студентів брати до праці?

Випускники середніх шкіл
або середньошкільники, що по-
вертатимуться до школи восе-
ни, вони мусять бути канадські
громадяни чи постійні мешкан-
ці Канади.

Програма Літнього Затруд-
нення Молоді забезпечить пла-
тнею на рівні найнижчих пла-
тень в даній провінції. В додат-
ку Програма ця передбачує до-
даток в сумі \$20.— для кожно-
го працівника на тиждень, щоб
покрити надмірні кошти.

одержати в Канадських Цен-
трах Праці або в бюрах Відділів
Творення Варстатів Праці.

**28 березня — останній рече-
нець складання аплінацій**

Щоб дістати допомогу для за-
труднення студентів, проєкти
треба внести не пізніше 28 бе-
резня (з поштовими марками).
Звичайно, проєкт можна внести
раніше, але не пізніше 28 бе-
резня. Тепер є час зреалізувати
літній проєкт.

Employment and
Immigration Canada

Emploi et
Immigration Canada

Куди підеш, прочитавши це?

Інформації та форми на аплі-
кації, згідно з проєктом, можна

Canada

СПІЛЬНО МИ МОЖЕМО ЗДІЙСНИТИ ТЕ ЦЬОГО ЛІТА.

ВИ НАЛЕЖИТЕ ДО КАНАДИ

...І КАНАДА НАЛЕЖИТЬ ДО ВАС

Канада — це ваша країна. Кожна провінція,
кожне місто, кожне село.

Атлантичні провінції на сході, наш чарівний
район національної столиці,
височезні Скелясті гори й усе поза ними
на заході.

Країна неперевершеної природньої краси;
софістикованості і прямої сердечності;
з засягом вакаційних переживань, яких
не можливо знайти в ніякій іншій країні.
Цього року запізнайтеся з іншою частиною
вашої Канади.

Canada
ДАЄ ТАК БАГАТО.

Canadian Government
Office of Tourism

Office de tourisme
du Canada

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА"

що вплинули до 31 січня ц. р.

США:

Ст. пл. Юрко Тарасюк, Ірвінгтон \$60.00
Пл. юн. Юрко і Марко Дицьо, Левінстон 15.00
по \$5.00 склали:

пл. юн. Петро, Гриць і Ніна Сахаруни, Венгем, ст.
пл. Христия Панчун, Чікаго, пл. юн. Василь і Іван Ярем-
ки, Боффало, пл. сен. Оля Чмола, Дел'ю
Пл. юн. Роман Мудрий, Чікаго 2.00
Замість квітів на могилу 25.00
США разом \$122.00

КАНАДА:

13-ий Кур. УПЮ-ів ім. гет. Петра Конашевича Сагай-
дачного, Едмонтон, з листопадового маршу 200.25
Українська Народня Каса, Монреаль 100.00
Архієпископ Борис Яковлевич, Едмонтон 10.00
Ст. пл. Богдан і Христия Колоси, Торонто 10.00
Ст. пл. Петро Срібняк, Вінніпег 6.00
Ст. пл. Ігор Вдович, Торонто 5.00
Канада разом \$331.25
Усі разом \$453.25

● Усім жертводавцям складемо на цьому місці на-
шу щирю подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака".
Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати
наше видавниче діло.

● ХТО ЧЕРГОВИЙ?

ПРОСИМО ВИБАЧЕННЯ!

В числі 12/1979 "Юнака" помістили ми на сторінці
3 "Молитву пластуна", не подаючи її джерела й автора.
Молитва ця була вперше поміщена в журналі "В до-
рогу з юнацтвом" ч. 4 за 1960 рік в "Хвилині провідни-
ка", якої автором був пл. сен. Тарас Дурбан, підписаний
лише літерою Щ.

Вдруге молитва, яну пл. сен. Т. Дурбан переробив із
збірника "Снавтмастер'с Мініт" була поміщена у "Мате-
ріялах для вишнюлу упорядників УПЮ" у виданні "Сноби-
ного Круга" за 1976 р.

Дуже просимо вибачення у сен. Т. Дурбана за те,
що в нашому передруку вищезгаданої "Молитви" через
помилку не подано тих джерел.

Для вшанування пам'яті

св. п.

ІРИНИ ІВАНИШИН

членки Управи Пластприяту в Клівленді
складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"

Управа Пластприяту
Клівленд, США

Для вшанування пам'яті

св. п.

пл. сен. ОЛЕКСАНДРА БЕРЕЖНИЦЬКОГО
складаю \$10.00 на дарункову передплату "Юнака"

Марія Фіглюс
Вітрідж, США

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

1. Пл. сен. Ольга Федейко — Торонто, Канада, для
Школи ССВасиліянон в Югославії.
2. П. Микола Хархаліс — Торонто, Канада, для свя-
щеника в Римі.
3. Ст. пл. Юрко Тарасюк — Ірвінгтон, США, для юна-
ка в Аргентині і для юнака у Франції.
4. П. Марія Фіглюс — Вітрідж, США, для юначки у
Бразилії.
5. П. Петро Плевако — Париз, Франція, для юначки
у Франції.
6. Д-р Ізяслава Заяць — Монтез, США, для двох
юнаків у Бразилії.
7. Союз Українон Америки, Відділ у Кергонксоні, і
членка п. Евфрозина Федьків, 2 дарункові передплати для
юначки і для Школи у Бразилії.

Разом 10 дарункових передплат.

Складаємо щирю подяку усім жертводавцям за да-
рункові передплати.

КРАМНИЦЯ ПЛАСТОВОГО ПОСТАЧАННЯ Пл. СТАНИЦІ ТОРОНТО

2199 Bloor St. West M6S 1M2

Має на складі

ОДНОСТРОЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ
УСІХ ПЛАСТОВИХ УЛАДІВ

ХУСТКИ, ПОЯСИ, ВСІ ВІДЗНАНИ
Пл. ПРОБ, ЛЕЛІЙКИ, СВИСТКИ,
КОМПАСИ, БЕРЕТКИ,
Пл. ПІДРУЧНИКИ

Пл. станицям при замовленні відзнак на суму
понад \$25. — даємо 10% знижку.

Нове на полицях: гаптовані відзнаки
вмілостей для УПН

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ
ПЛАТИМО 6%
- ЦЕРТИФІКАТИ ЗАРОБЛЯТЬ
ВІД 6 1/2 до 9%

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

„ПОСІВНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО“

можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
„Юнака“:

„Yunak“ — Magazine,
2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 4V7 Canada

ЦІНА — \$9.00

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 537-5572

2466 DUNDAS St. West, TORONTO, ONT. M6P 1W9

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передплатуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новаків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати З ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОЇК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ